

OP AVONTUUR IN GRONINGEN

# STAD & OMMELAND

*Grachten heten er 'diepjes', in de bitterballen zit een ei verstopt en een boer is al snel een graanbaron. Journalist Stephanie Pander begint haar avontuur in Groningen-stad en laat zich verleiden tot een tocht door de ommelanden.*

*Tekst* STEPHANIE PANDER

Ik zal het meteen maar bekennen, ik was er nog nooit geweest. Wel in de stad Groningen natuurlijk, maar niet in wat ik maar even het Groningerland zal noemen. Ik verwachtte een grote leegte onder grijze luchten, maar werd verrast door onaangetaste dorpsgezichten, indrukwekkende herenboerderijen, waters om eindeloos te bevaren of in te zwemmen en trotse kerktorens die de weg wijzen door een leeg landschap. Want ja, die leegte is er, maar wat is die mooi.

#### RUST IN DE STAD

Mijn stadswandeling in Groningen start ik in de Prinsenhofstuin, direct achter de Martinitoren. Wat een rust! Het is hier gemakkelijk om de groene plekken te vinden, waar vogels de stadsdrukke overstemmen en waar altijd wel een bankje staat dat uitnodigt om even iets langer te blijven zitten. Het platteland ligt om de hoek, dat voel je aan alles. De Prinsenhofstuin is een klassieke renaissancetuin met rozenperken, een kruidentuin en een zogenaamde loofgang, een tunnel van heggen. Met mooi weer is de theetuin open. Boven de toegangspoort hangt een zonnewijzer waar in het Latijn boven staat: 'De vergane tijd is niets, de toekomstige onzeker, de huidige wankel. Zorg dat je die van jou niet verspilt.' Een stille hint om snel verder te wandelen.

#### STADJER VOOR EEN NACHT

Ik volg de Diepenring, de grachtengordel rond Groningen, en kom uit op de Hoge der A. Aan de overkant heet de gracht Lage der A. Dat heeft te maken met de kadehoogtes en het laden en lossen van vrachtschepen in vroeger tijden. Nu liggen er vier museumschepen aangemeerd. Het is de meest gefotografeerde gracht van Groningen en terecht. Het allerleukst is dat ik hier de komende nachten logeer. Hotel Miss Blanche heeft kamers, suites en appartementen die zijn verdeeld over verschillende oude en nieuwe panden langs de gracht. Alle gastenverblijven hebben een eigentijdse, comfortabele inrichting, aangevuld met persoonlijke details: een

## HOFJES

De stad Groningen heeft tal van hofjes en gasthuizen: het Pepergasthuis, het Sint Geertruidsgasthuis of de geheime tuin van het veel minder bekende Pieternellagasthuis in de Hortusbuurt. De hofjes zijn bewoond en niet overal zitten ze op pottenkijkers te wachten. Dus loop even binnen bij de VVV voor een plattegrond van de hofjeswandeling met daarop de regels en toegangstijden.

bijzonder kunstwerk boven het bed, een antiek bureautje in de hoek of een handgeknoopt kleed op de vloer. Alsof je voor een paar nachten 'thuis' bent in Groningen. Niet dat je je in Groningen dan meteen een 'stadjer' (geboren en getogen in de stad Groningen) mag noemen, maar toch. Direct aan de gracht zit de eigen Bistro Blanche, waar ontbijt en diner worden geserveerd.

#### KLASSIEK ÉN EEN TIKJE RUIG

Clichéplekken zijn mooi. Wat voor de Grote der A geldt, gaat ook op voor de Vismarkt. Overdag en 's avonds druk en bedrijvig, in de vroege ochtend vredig als een verlaten dorpsplein. De Folkingestraat werd vijftien jaar geleden al uitgeroepen tot de leukste winkelstraat van het land, en leuk is het daar nog steeds. Bij Souk waan je je op een Arabische markt, bij Ariola smeren ze de beste panini van de stad en bij Isis en Klinkhamer is het heerlijk grasduinen tussen antiek en curiosa. Nog zo'n heerlijk adres uit de oude doos is hoedenatelier Witting & Zoon (Oosterstraat 51). Bij binnenkomst klinkt de oude winkelbel zoals die meer dan honderd jaar geleden ook geklonken moet hebben.

## De stad barst van de energie, in het ommeland kun je de stilte horen

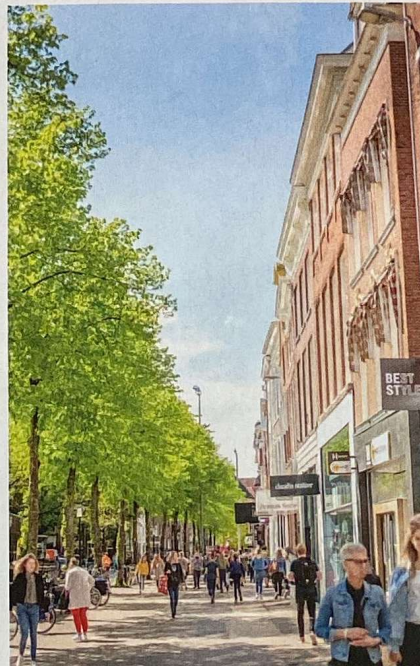
Maar er is ook een modern, vooruitstrevend en tikje ruig Groningen om te ontdekken. Zo gebeurt er al een tijdje van alles op en rondom het Suikerterrein. In de voormalige suikerfabriek aan het Hoendiep kun je logeren in containerhotel RebelRebel en eten bij inschuifrestaurant De Wolkenfabriek. Wall House #2 aan het Hoornse Meer (vijftien minuten fietsen vanuit het centrum) is zelfs ronduit futuristisch. In de jaren 70 ontwierp de Amerikaanse architect John Hejduk (New York, 1929-2000) meerdere Wall Houses. De woningen zouden worden gebouwd in de Amerikaanse staat Connecticut. Uiteindelijk is er maar één gerealiseerd in 2001, na zijn dood, en die staat dus in Groningen. Aan een muur van 18,5 meter breed en 14 meter hoog zijn de verschillende ruimtes van het huis opgehangen. Wall House #2 wordt beheerd door het Groninger Museum en van april tot november is het elk weekend toegankelijk voor publiek.


#### GRAANREPUBLIC

De volgende dag rijd ik een halfuurtje noordwaarts naar Winsum, afgelopen jaar verkozen tot mooiste dorp van Nederland. Ik heb gehoord dat je daar kunt logeren in een tipitent bij Jachthaven Het Marenland. Dat wordt gerund door twee leuke 'Jongens uit de Buurt' (ook de naam van hun restaurant). Ze verhuren kano's en fluisterbootjes waarmee je kunt toeren door 'diepjes' en over trekvaarten. Ik vaar helemaal door tot aan het mooie Onderdendam, met z'n oude molen en met villa's langs het water die niet >



Op de groene plekken overstemmen de vogels de stadsdrukke





**Futurisme in 't noorden:  
Wall House #2 in zachtroze  
en citroengeel**

---

---

---

**Niet voor niets  
de meest  
gefotografeerde  
gracht van  
Groningen**



## Toer in een kano of fluisterboot door 'diepjes' en over trekvaarten

onderdoen voor de buitenplaatsen langs de Vecht. Wat mij betreft heeft Onderdendam een gedeelde eerste plaats met Winsum als het gaat om 'het mooiste dorp'.

Met dezelfde hoge verwachting trek ik op dag drie verder naar Appingedam, waar de hangende keukens als serres boven het Damsterdiep hangen. Ik rijd verder tot aan de oevers van de Dollard om gebakken vis te eten bij De Remise in Termunterzijl. Daarna duik ik het lege land in en rijd ik (alleen al om de naam!) over het gehucht Hongerige Wolf verder naar Bad Nieuweschans. Ik ben nu in het hart van de gemeente Oldambt, een gebied dat de bijnaam De Graanrepubliek draagt. Steenrijke herenboeren bouwden hier in de gouden tijden statige boerderijen met bordessen, pilaren en machtige raampartijen. Frank Westerman schreef er een bestseller over onder de titel *De Graanrepubliek*. Op de site [visitgroningen.nl](http://visitgroningen.nl) heb ik een wandeling (17,9 km) gedownload, die start en eindigt in Bad Nieuweschans. Daar sla ik proviand in bij Bakker Wiebrand: een heerlijk zuurdesembrood van oergranen. De wandeling gaat langs het kerkje van Nieuw Beerta, Stocksterhorn en het dijkdorp Drieborg en eindigt weer bij de bakkerij. Dat brood beviel goed, dus snel wat mee voor thuis.

### BLAUWE STAD

Op de route terug naar Groningen kom ik langs Blauwestad, een moderne wijk met zelfbouwkavels aan de oevers van het kunstmatige Oldambtmeer. Wat ooit begon als een nieuwe stad in een modderige polder, is nu een gewilde plek in een rijk natuurgebied. Henriëtte Davelaar en haar man Freek zijn hier in Oostwold hun

## GENIETEN IN DE STAD

NH Groningen Hotel De Ville\*\*\*\* ligt in het bruisende centrum van Groningen, vlak bij het Groninger Museum en de beroemde Martinitoren. Even de drukte ontvluchten? Maak dan een mooie wandeling of fietstocht in de omgeving door de uitgestrekte polders, langs oude cultuurlandschappen, kanalen en meren.

### Het arrangement

2x overnachting (incl. uitgebreid ontbijt) • high wine tussen 14 en 17 uur • gratis wifi

### Info en reserveren

Prijs: € 94,50 p.p. Meer informatie of reserveren via [libelle.nl/groningen](http://libelle.nl/groningen) of via Marrea Hotelarrangementen, T 0571-27 77 44.

De prijs is gebaseerd op verblijf in een 2-persoonskamer. Toeslag alleengebruik: € 79,50 p.a. Toeristenbelasting: € 3,70 p.p.p.n. Reserveringskosten: € 14,95 per boeking. Aanbieding is geldig t/m december 2021, m.u.v. feestdagen.

Zelfmakerij begonnen, een boerderijwinkel en zorgboerderij. Samen met hun twee kinderen werken zij hier aan een zelfvoorzienend leven. Ze hebben een moestuin, boomgaard en kruidentuin. Met de oogst maken zij hun eigen jam, honing en zeep en ze stoken sinds kort ook hun eigen jenever – allemaal te koop in de boerderijwinkel. Op het etiket van de fles jenever staat Genever Kapitaal, een knipoog naar de boerenrevolutie die zich hier in de tijd van de Graanrepubliek voltrok. Die geschiedenis proef je volgens Henriëtte terug in de ijzersterke jenever. Wat mij betreft proosten we op mooi Groningen, waar nog zo veel te ontdekken valt. □

### Aaierballen

De Groningse 'aaierbal' is een soort bitterbal met een ei erin. Een stevige snack, maar bij Café De Drie Gezusters aan de Grote Markt serveren ze een frituurmandje mini-aaierballen bij de borrel.

## DUURZAAM RONDJE PROVINCIE

Ook in Groningen zijn steeds meer leuke, groene adressen om te eten en te shoppen. **Handmade Hopes** (Oosterstraat 28) is een werkplaats annex conceptstore waar jongeren met een rugzakje de kans krijgen hun talent te ontdekken en te ontwikkelen. Bij **Kokotoko** (Oosterstraat 26) is de hele collectie dames- en herenkleding duurzaam, fairtrade en biologisch gecertificeerd. **Wadapartija** (Gronings voor wat-apart-ja) is het groenste eetadres van Groningen met vestigingen aan het Zuiderdiep en de Westerhaven. Je kunt er lunchen, iets lekkers meenemen of shoppen in de winkel vol duurzame producten. Ook puur en eerlijk: de huisgemaakte taarten van **De Groene Stoel** (Gedempte Zuiderdiep 26).



**Rijke  
herenboeren  
bouwden hier  
in de gouden  
tijden statige  
boerderijen**



FOTOGRAFIE: AVL IMAGES, STELLA DEKKER, GETTY IMAGES, MAGRIET HOEKSTRA, IMAGESELECT, NATIONALE BEELDBANK, SHUTTERSTOCK